

The conditions for the success of the European Parliament's amendments in the ordinary legislative procedure

Abstract

The purpose of the article is to identify the conditions that affect the success of the European Parliament's amendments in the ordinary legislative procedure. In the first step, hypotheses were delineated predicting the impact of specific factors on the effectiveness of EP demands. Subsequently, they were verified using the logistic regression. The results revealed that the EP is more likely to be successful in this procedure if it takes seven actions. First, it bundles several legislative proposals in one package. Second, it persuades the European Commission to support its amendments. Third, it negotiates the legislative proposals in trilogues. Fourth, it is cohesive during negotiations. Fifth, it prolongs negotiations with the Council until the end of parliamentary term. Sixth, it designates a rapporteur from a country acting at the same time as the Council Presidency. Seventh, it negotiates with the Council when the Presidency legislative workload is high.

Key words: European Parliament, ordinary legislative procedure, European Union, EU legislation, success of EP amendments

Streszczenie

Celem artykułu jest identyfikacja warunków i technik negocjacyjnych, które wpływają na sukces poprawek Parlamentu Europejskiego w zwykłej procedurze ustawodawczej. W pierwszym kroku postawiono hipotezy dotyczące wpływu określonych czynników na skuteczność postulatów PE. Następnie zweryfikowano je za pomocą regresji logistycznej. Analiza empiryczna wykazała, że jeśli Parlament Europejski chce zwiększyć skuteczność swoich poprawek w zwykłej procedurze ustawodawczej, powinien podejmować siedem działań. Po pierwsze, łączyć kilka projektów w pakiet. Po drugie, formułować swoje postulaty w taki sposób, aby uzyskać dla nich poparcie ze strony Komisji. Po trzecie, negocjować projekty legislacyjne w trialogach. Po czwarte, prezentować w negocjacjach spójne stanowisko, czyli zgłaszać poprawki popierane przez znaczną większość posłów. Po piąte, przeciągać negocjacje na okres bliski końca kadencji PE. Po szóste, desygnować na sprawozdawcę projektu posła, który pochodzi z kraju pełniącego w tym samym czasie funkcję prezydencji w Radzie. Po siódme, prowadzić negocjacje z Radą w okresie, gdy państwo pełniące prezydencję jest bardzo zapracowane.

Słowa kluczowe: Parlament Europejski, zwykła procedura ustawodawcza, Unia Europejska, prawodawstwo UE, sukces poprawek Parlamentu Europejskiego

Adam Kirpsza

Instytut Nauk Politycznych i Stosunków Międzynarodowych, Uniwersytet Jagielloński

Warunki sukcesu poprawek Parlamentu Europejskiego w zwykłej procedurze ustawodawczej¹

Zgodnie z art. 289 ust. 3 TFUE, akty ustawodawcze Unii Europejskiej są uchwalane w oparciu o ściśle określone ramy formalnoprawne, zwane procedurami prawodawczymi. Jedną z nich jest zwykła procedura ustawodawcza (dalej ZPU). Według art. 289 ust. 1 TFUE, polega ona na uchwalaniu rozporządzeń, dyrektyw i decyzji „wspólnie przez Parlament Europejski i Radę na wniosek Komisji”, a jej przebieg jest zdefiniowany w art. 294 TUE. Obecnie ZPU jest najważniejszą procedurą legislacyjną, w ramach której uchwała się ok. 90% wszystkich aktów ustawodawczych UE (Pittella et al. 2014).

Celem artykułu jest identyfikacja technik negocjacyjnych i warunków, które powinny zwiększać szansę przyjęcia poprawek Parlamentu Europejskiego w trakcie negocjacji z Radą w ZPU. W pierwszej części zaproponowane będą hipotezy przewidujące wpływ określonych czynników na sukces poprawek PE. W drugiej zaprezentowana zostanie operacjonalizacja zmiennych oraz metoda weryfikacji powyższych przypuszczeń. W części trzeciej nastąpi weryfikacja empiryczna hipotez za pomocą metody ilościowej – regresji logistycznej.

Hipotezy

Pierwsza hipoteza stanowi, że sukces poprawek PE jest bardziej prawdopodobny, jeśli zastosuje on technikę pakietową. Polega ona na wymianie preferencji (postulatów)

¹ Projekt został sfinansowany ze środków Narodowego Centrum Nauki przyznanych na podstawie decyzji numer DEC-2013/09/N/HS5/04266.

instytucji w ten sposób, że Parlament popiera żądania Rady, które są dla niej najważniejsze, w zamian za akceptację z jej strony roszczeń kluczowych dla posłów. Taki „handel postulatami” może mieć miejsce w ramach kilku, połączonych ze sobą i jednocześnie rozpatrywanych projektów legislacyjnych (pakiet kilkuprojektowy) lub w obrębie jednego, dotyczącego wielu kwestii wniosku (pakiet jednoprojektowy) (Kirpsza 2015b: s. 137–149; Kardasheva 2013: s. 859–860). Pakietowanie powinno zwiększać sukces Parlamentu w dwojaki sposób. Po pierwsze, jednoczesne negocjowanie kilku projektów znacznie poszerza przestrzeń negocjacyjną, gdyż „na stole” znajduje się więcej spornych postulatów, którymi można się wymieniać. Rezultatem takiej wymiany jest porozumienie satysfakcjonujące wszystkich (McKibben 2010: s. 697–698; Warntjen 2010: s. 668–669). Po drugie, gdy Rada nie zaakceptuje kluczowych poprawek PE, posłowie mogą zablokować uchwalenie projektów negocjowanych w tym samym czasie w ramach innych procedur legislacyjnych i uzależnić ich odblokowanie od akceptacji tych roszczeń. Rada jest wówczas zmuszona do udzielenia koncesji na rzecz Parlamentu. Dlatego:

H1: Sukces poprawek Parlamentu w ZPU jest bardziej prawdopodobny, jeśli stosuje on technikę pakietową.

Kolejnym czynnikiem, który powinien wpływać na sukces Parlamentu w ZPU, jest poparcie poprawek posłów przez Komisję. Komisja może akceptować roszczenia Parlamentu w dwojaki sposób: formalnie i nieformalnie. W pierwszym przypadku inkorporuje poprawki posłów do swojego projektu. Następnie tak zmodyfikowany wniosek przedstawia Radzie, która, zgodnie z art. 293 ust. 1 TFUE, może go zmienić tylko jednomyślnie. Oznacza to, że Radzie trudniej jest usunąć poprawki Parlamentu, co zwiększa szansę ich przyjęcia. Znaczenie formalnego poparcia jest podkreślane przede wszystkim przez racjonalistów, gdyż zakładają oni ograniczający wpływ norm formalnoprawnych na proces decyzyjny (Crombez 1996: s. 212–214; Tsebelis et al. 2001: s. 578).

Natomiast nieformalne poparcie Komisji polega na akceptacji poszczególnych poprawek posłów bez ich wprowadzania do projektu, lecz w oparciu o zobowiązanie do ich ustnej obrony w czasie negocjacji tej instytucji z Radą. Z perspektywy konstruktywistycznej taki sposób opiniowania powinien pozytywnie wpływać na sukces postulatów Parlamentu ze względu na obecność w relacjach między Radą i Komisją kooperacyjnego kontekstu normatywnego. Pracownicy tej drugiej instytucji uczestniczą we wszystkich posiedzeniach grup roboczych i COREPER, w których zapadają faktyczne rozstrzygnięcia. Kontakty między członkami Rady i Komisji są zatem częste, regularne, tajne, wieloaspektowe materialnie, intensywne normatywnie, nieformalne i mało upolitycznione,

a więc spełniają wszystkie warunki determinujące negocjacje w formie rozwiązywania problemów lub deliberacji (Lewis 2005: s. 945–948; Lewis 2010: s. 648–664; Checkel 2005: s. 808–816). Badania empiryczne dowodzą ponadto, że przedstawiciele Komisji są w Radzie niezwykle cenieni – prawie połowa członków komitetów i grup roboczych Rady stwierdziła, że w wyniku rozmów z Komisją ich stanowiska są modyfikowane, a prawie 80% z nich zapewniło, że zawsze bierze pod uwagę jej propozycje, traktując ją jako zaufanego interlokutora i eksperta (Egeberg 1999: s. 468–469; Rasmussen 2003: s. 8–9). Prowadzi to do wniosku, że Komisja posiada duży potencjał transformujący preferencje członków Rady na niższych szczeblach, gdyż dzięki argumentacji potrafi przekonać reprezentantów rządowych do zmiany stanowisk. Jeśli zatem występuje w negocjacjach z Radą jako adwokat Parlamentu, to jest duże prawdopodobieństwo, że zwiększy szanse inkorporacji jego postulatów do finalnej wersji aktu prawnego.

H2: Sukces poprawek Parlamentu w ZPU jest bardziej prawdopodobny, jeśli są one popierane przez Komisję.

Z perspektywy konstruktywizmu społecznego, czynnikiem, który powinien pozytywnie wpływać na sukces poprawek Parlamentu, jest ich negocjowanie w trialogach. Są to nieformalne spotkania przedstawicieli Parlamentu, Rady i Komisji, na których są ustalane porozumienia legislacyjne uchwalane potem na posiedzeniach plenarnych tych instytucji. Trialogi są w ZPU regularne i intensywne, charakteryzują się tajnością, ekskluzywnością, wysokim poziomem deformalizacji, niskim stopniem upolitycznienia oraz odbywają się w niewielkim gronie (Kirpsza 2015a). Jak już podkreślono powyżej, takie warunki generują kooperacyjne środowisko podejmowania decyzji, w którym właściwą normą postępowania jest rozwiązywanie problemów i deliberacja. Parlament ma wtedy większe możliwości przekonywania do swoich postulatów, ponieważ negocjatorzy czują się zobligowani do poszukiwania kompromisów satysfakcjonujących wszystkie strony. Stąd:

H3: Sukces poprawek Parlamentu w ZPU jest bardziej prawdopodobny, jeśli projekt legislacyjny jest negocjowany w trialogu.

Kolejna hipoteza stanowi, że sukces poprawek PE w ZPU jest bardziej prawdopodobny, jeśli prezentuje on spójne stanowisko. Silna zgodność posłów co do kształtu poprawek pozwala reprezentantom PE stosować w negocjacjach z Radą taktykę „związanych rąk” – sprawozdawcy mogą podnosić, że nie są w stanie dokonać ustępstw na rzecz Rady w danej kwestii, ponieważ jest ona popierana przez znaczną większość

posłów. W rezultacie Rada musi uwzględnić roszczenie posłów, gdyż brak jego akceptacji może skutkować odrzuceniem wynegocjowanego kompromisu na posiedzeniu plenarnym PE. Z drugiej strony, niejedolite stanowisko Parlamentu osłabia jego pozycję w negocjacjach z Radą, gdyż ta druga instytucja może tworzyć z poszczególnymi frakcjami minimalne koalicje zwyciężające bliższe jej stanowisku.

H4: Sukces poprawek Parlamentu w ZPU jest bardziej prawdopodobny, jeśli prezentuje on spójne stanowisko.

Sukces poprawek Parlamentu powinien być również bardziej prawdopodobny, gdy negocjacje legislacyjne toczą się w okresie bliskim końca kadencji PE. Twierdzenie to wynika z założeń teorii organizacji funkcjonującej w obrębie konstruktywizmu społecznego (Powell, DiMaggio 1991). Zgodnie z nią, gdy instytucje negocjują projekty w okresie bliskim końca kadencji, ich członkowie powinni odczuwać tzw. stres organizacyjny. Można go zdefiniować jako sytuację generującą fizyczne lub psychologiczne oczekiwania wobec osoby i powodującą jej anormalne działanie (Cooper 1998). Stres jest rezultatem obawy, że w wyniku nadchodzących wyborów do Parlamentu dojdzie do istotnych przeobrażeń przebiegu i wyników procesu podejmowania decyzji związanych ze zmianą składu czy konfiguracji grup politycznych w tej instytucji, ale także z wprowadzeniem reform instytucjonalnych. Teoria organizacji zakłada, że gdy członkowie instytucji odczuwają taki stres, starają się go zredukować poprzez zastosowanie wcześniej sprawdzonych, nieformalnych wzorców normatywnych (Reh et al. 2010: s. 17–19). Dzięki nim mogą odizolować się od otoczenia, nabrać większej pewności, swobodnie kształtować wzajemne interakcje, obniżyć koszty poznawcze i przyspieszyć negocjacje. Przykładem takiego wzorca są trialogi. Jak pokazano powyżej, przenoszenie negocjacji do trialogów zapewnia Parlamentowi większe szanse na sukces, gdyż dominuje w nich norma znajdowania kompromisów satysfakcjonujących wszystkie strony. Stąd:

H5: Sukces poprawek Parlamentu w ZPU jest bardziej prawdopodobny, jeśli negocjacje legislacyjne toczą się w okresie bliskim końca kadencji PE.

Na sukces poprawek Parlamentu w ZPU powinna także wpływać tożsamość narodowa decydentów. Z perspektywy konstruktywizmu społecznego, jest ona jedną ze struktur normatywnych, która – zgodnie z logiką stosowności – kształtuje zachowania jednostek (Risse 2000: s. 7–11). Interakcja decydentów pochodzących z tego samego kraju likwiduje kulturowe i lingwistyczne bariery komunikacyjne, zapewnia lepsze zrozumienie własnych stanowisk oraz daje większe możliwości przekonania rodaka

do własnych postulatów. Ogółem, można wyróżnić dwa powiązania narodowe między negocjatorami instytucji UE o potencjalnym wpływie na sukces Parlamentu w ZPU. Pierwszą jest relacja narodowa między sprawozdawcą projektu a prezydencją. Identyfikacja ich tożsamości narodowej powoduje, że sprawozdawca posiada większe możliwości przekonania przedstawicieli prezydencji do wsparcia postulatów Parlamentu, pod warunkiem, że rzucone żądania nie są w konflikcie z preferencjami państwa przewodniczącego Radzie. Jeśli prezydencja poprze roszczenia unijnej legislatury, to szansa na ich akceptację znacznie wzrasta. Organ ten odgrywa bowiem kluczową rolę w Radzie, decydując o agendzie, przygotowując projekty kompromisów legislacyjnych i prowadząc wewnętrzne negocjacje w tej instytucji (Riedel 2014). Może zatem przemycić „tylnymi drzwiami” poprawki posłów oraz stosować strategię maksymalizującą szansę ich akceptacji. Stąd:

H6: Sukces poprawek Parlamentu w ZPU jest bardziej prawdopodobny, jeśli sprawozdawca pochodzi z państwa pełniącego w tym samym czasie funkcję prezydencji w Radzie.

Druga relacja narodowa może zachodzić między sprawozdawcą a komisarzem właściwym dla danego projektu. Można przypuszczać, że gdy osoby pełniące powyższe funkcje pochodzą z tego samego państwa członkowskiego, szansa na akceptację postulatów Parlamentu powinna wzrastać. Mimo że Komisja posiada formalnie niezależny status, badania empiryczne dowodzą, że w instytucji tej role narodowe są obecne (Egeberg 2006: s. 1–15; Egeberg 1999: s. 470–471). Dlatego komisarz, którego sprawozdawca-rodak przekonał w nieformalny sposób do wsparcia określonych postulatów Parlamentu, może wykorzystywać kooperacyjny kontekst normatywny między Radą i Komisją oraz instytucjonalne kompetencje swojej instytucji do przeforsowania tych żądań. Tym bardziej, że pracownicy Rady postrzegają Komisję jako zaufanego i bezstronnego partnera, a zatem są często skłonni zaakceptować argumenty komisarza. Dlatego:

H7: Sukces poprawek Parlamentu w ZPU jest bardziej prawdopodobny, jeśli sprawozdawca i komisarz właściwy w sprawie projektu pochodzą z tego samego państwa członkowskiego.

Jak już podkreślono powyżej, kluczowym organem w ZPU jest także prezydencja Rady. Co prawda, nie jest ustawodawcą, ale decyduje o agendzie tej instytucji, przygotowuje wstępne, wewnętrzne kompromisy legislacyjne, a jej przedstawiciel uczestni-

czy w nieformalnych negocjacjach z Parlamentem w trialogach (Farrell, Héritier 2004: s. 1197). Można zatem postawić hipotezę, że Parlament powinien być bardziej skuteczny w ZPU, gdy prezydencja Rady jest szczególnie zapracowana, czyli gdy państwo przewodniczące tej instytucji kieruje w swoim sześciomiesięcznym okresie negocjacjami w sprawie wielu projektów. Pojawia się wtedy silna presja na zasoby organizacyjne, aby uchwalić jak najwięcej regulacji. Parlament może zatem wykorzystywać problemy decyzyjne prezydencji do forsowania własnych interesów. Ponadto, badania dowodzą, że w warunkach zapracowania prezydencja redukuje stres i koszty transakcyjne poprzez przenoszenie negocjacji do trialogów (Reh et al. 2010: s. 30–31). Taki krok zapewnia Parlamentowi większe możliwości sukcesu ze względu na obecną w trialogach kooperacyjną kulturę decyzyjną.

H8: Sukces poprawek Parlamentu w ZPU jest bardziej prawdopodobny, jeśli państwo sprawujące prezydencję jest zapracowane.

Z drugiej strony, sukces PE powinien być mniej prawdopodobny, gdy negocjowany projekt lub poprawka jest szczególnie istotna dla prezydencji. Wówczas państwo przewodniczące Radzie może wykorzystywać swoją pozycję instytucjonalną do forsowania własnych interesów i odrzucania sprzecznych z nimi postulatów PE. Badania empiryczne dowodzą, że prezydencja jest w stanie to robić skutecznie, zwłaszcza na końcowym etapie negocjacji (Schalk et al. 2007; Tallberg 2003; Thomson 2008). Dlatego:

H9: Sukces poprawek Parlamentu w ZPU jest mniej prawdopodobny, jeśli dany projekt legislacyjny jest szczególnie ważny dla prezydencji.

Metoda weryfikacji hipotez

W celu weryfikacji powyższych hipotez, przeprowadzono postępowanie badawcze składające się z trzech kroków. W pierwszym zaprojektowano zmienne. Zmienną zależną jest sukces poprawek Parlamentu Europejskiego. Ma ona postać dychotomiczną, i jej wartość wynosi 1, gdy dana poprawka Parlamentu została inkorporowana do finalnej wersji negocjowanego aktu prawnego, albo 0, gdy nie udało się jej przeforsować².

² Poprawkę zdefiniowano, zgodnie z metodologią postulatów (*issue-based approach*), jako modyfikację projektu legislacyjnego spełniającą trzy warunki. Po pierwsze, była zasadnicza, merytoryczna i proponowała zmianę kluczowych założeń projektu. Po drugie, była konfliktowa, a więc

Zoperacjonalizowano również dziewięć zmiennych niezależnych odpowiadających czynnikom przewidzianym w hipotezach (zmienne teoretyczne) oraz pięć predyktorów kontrolnych (zmienne kontrolne). H1 jest testowana za pomocą zmiennej kategorialnej o nazwie „Pakiet”. Wynosi ona 1, jeśli przedmiotem negocjacji był projekt będący elementem zaproponowanego przez Komisję lub zbudowanego przez Parlament pakietu kilku powiązanych ze sobą wniosków legislacyjnych („Pakiet kilkuprojektowy”); 2 – jeśli przedmiotem negocjacji był projekt regulujący wiele różnych materii, w stosunku do którego Parlament i Rada zawarły porozumienie pakietowe polegające na wymianie roszczeń („Pakiet jednoprojektowy”), albo 0 – jeśli uchwalono pojedynczy akt prawny niespełniający powyższych warunków. Ostatnią wartość przyjęto jako kategorię referencyjną. W celu weryfikacji H2 skonstruowano zmienną dychotomiczną „Poparcie Komisji”. Wynosi ona 1, jeśli Komisja poparła formalnie lub nieformalnie dany postulat Parlamentu, albo 0, gdy takiego roszczenia nie zaakceptowała. H3 jest testowana za pomocą zmiennej binarnej „Trialog”, która przyjmuje dwie wartości: 1 – jeśli porozumienie legislacyjne w sprawie projektu wynegocjowano w ramach trialogów; 0 – jeśli w toku procedury legislacyjnej nie zorganizowano żadnego trialogu. H4 jest sprawdzana za pomocą zmiennej ilościowej „Spójność Parlamentu”. Odzwierciedla ona procentowy udział członków komisji PE właściwej w sprawie danego projektu, którzy poparli w głosowaniu w tej komisji sprawozdanie z poprawkami odnoszącymi się do danego projektu. Ten sposób operacjonalizacji spójności PE wynika z faktu, że sprawozdanie stanowi mandat negocjacyjny dla sprawozdawcy w trialogach oraz jest punktem wyjścia do przyjęcia stanowiska przez cały PE. W celu weryfikacji H5 skonstruowano zmienną kategorialną o nazwie „Bliskość końca kadencji”. Przyjmuje ona trzy wartości: 1 – gdy dany projekt został zaproponowany przez Komisję i uchwalony w terminie dwudziestu miesięcy³ przed zakończeniem piątej kadencji Parlamentu, to jest między 1 października 2002 r. a 1 czerwca 2004 r. („Koniec piątej kadencji PE”); 2 – gdy dany projekt został zaproponowany przez Komisję i uchwalony w terminie

stanowiła istotny punkt sporny w negocjacjach między Parlamentem i Radą. Nie wzięto zatem pod uwagę roszczeń posłów, które, co prawda, wymagały modyfikacji istotnych założeń projektu, ale nie były kontestowane przez Radę. Po trzecie, poprawkę zdefiniowano nie jako każdą formalną modyfikację zgłoszoną do projektu, lecz jako postulat merytoryczny, czyli zbiór modyfikacji dotyczących tej samej kwestii. Inaczej mówiąc, kilka jednakowych lub podnoszących ten sam problem (postulat) modyfikacji formalnych było traktowanych jako jedna poprawka. I *vice versa* – z jednej modyfikacji formalnej mogło być wyprowadzonych kilka poprawek (postulatów), jeśli dotyczyła ona wielu istotnych i spornych kwestii. Zob. Costello, Thomson 2011: s. 1025–1039; Kardasheva 2009a: s. 395.

³ Tyle wyniosła średnia liczba miesięcy uchwalania jednego aktu prawnego w badanym okresie.

dwudziestu miesięcy przed zakończeniem szóstej kadencji Parlamentu, to jest między 1 października 2007 r. a 1 czerwca 2009 r. („Koniec szóstej kadencji PE”); albo 0 – gdy był zaproponowany lub przyjęty poza tymi okresami (Zob. podobna metodologia w: Reh et al. 2010). Ostatnią kategorię przyjęto jako referencyjną. H6 jest testowana przy użyciu zmiennej binarnej o nazwie „Sprawozdawca–prezydencja”. Jest ona równa 1, gdy sprawozdawca pochodził z państwa członkowskiego pełniącego w czasie kluczowych negocjacji (np. w trylogu) funkcję prezydencji w Radzie, albo 0, gdy powyższa sytuacja nie miała miejsca. W celu weryfikacji H7 zaprojektowano zmienną dychotomiczną „sprawozdawca–komisarz”. Wynosi ona 1, jeśli w czasie kluczowych negocjacji sprawozdawca i komisarz właściwy w sprawie projektu pochodzili z tego samego państwa członkowskiego, albo 0, jeśli byli innej narodowości. H8 jest sprawdzana za pomocą zmiennej ilościowej „Zapracowanie prezydencji”. Jest ona równa liczbie projektów rozpatrywanych we współdecydowaniu oraz będących przedmiotem prac prezydencji, która odpowiadała za zakończenie negocjacji dotyczących obserwowanego aktu prawnego. H9 jest testowana za pomocą zmiennej binarnej „Ważność dla prezydencji”. Wynosi ona 1, jeśli dany projekt był szczególnie istotny dla danej prezydencji, to znaczy, gdy był wymieniony jako priorytetowy w jej sześciomiesięcznym programie, albo 0, jeśli powyższa sytuacja nie miała miejsca.

Przechodząc do zmiennych kontrolnych, jako pierwszą należy wskazać „Materię poprawek” (K1). Ma ona postać kategoryjną i wynosi: 1 – gdy w toku negocjacji Parlament zgłosił poprawkę dotyczącą materialnych założeń projektu („Poprawka materialna”); 2 – spraw finansowo-budżetowych („Poprawka finansowa”); 3 – demokracji i praw człowieka („Poprawka demokratyczna”) albo 4 – uprawnień instytucjonalnych unijnej legislatury („Poprawka instytucjonalna”). Jako kategorię odniesienia wybrano „Poprawkę materialną”. Celem zastosowania tego predyktora jest sprawdzenie, czy sukces PE w ZPU jest skorelowany z merytoryką i treścią zgłaszanych poprawek (zob. podobna operacjonalizacja w Kardasheva 2009a, 2013). Drugą zmienną kontrolną jest „Zasada głosowania w Radzie” (K2), która ma postać dychotomiczną. Wynosi ona 1, gdy dany akt prawny został uchwalony w tej instytucji kwalifikowaną większością głosów (KWG), albo 0, gdy zgodnie z zasadą jednomyślności. Celem tego predyktora jest zweryfikowanie spotykanego w literaturze racjonalistycznego twierdzenia, że sukces PE powinien być bardziej prawdopodobny, gdy Rada podejmuje decyzje KWG. W warunkach KWG posłowie mają bowiem większe możliwości rozbicia spójności Rady i budowania koalicji z państwami posiadającymi preferencje zbliżone do interesów Parlamentu (Costello, Thomson 2013:

s. 1028; Elgström, Jönsson 2000: s. 690–691). Trzecim predyktorem kontrolnym jest zmienna ilościowa „Ważność aktu prawnego” (K3), której wartość jest równa liczbie motywów znajdujących się na początku każdego uchwalonego aktu prawnego. Im więcej motywów zawierała regulacja, tym była ważniejsza (podobna operacjonalizacja ważności w Kardasheva 2009a: s. 398; Häge 2007a: s. 315). Celem tego predyktora jest sprawdzenie, czy sukces Parlamentu w ZPU jest związany z wagą negocjowanego projektu legislacyjnego. Czwartą zmienną kontrolną jest „Wielkie rozszerzenie UE” (K4). Jest ona równa 1 – jeśli projekt był negocjowany i przyjęty po wielkim rozszerzeniu UE w 2004 r., albo 0 – jeśli był uchwalony przed jego datą. Celem zastosowania tego predyktora jest zweryfikowanie spotykanego w literaturze twierdzenia, że wielkie rozszerzenie powinno doprowadzić do problemów decyzyjnych oraz negatywnie wpłynęło na sukces poprawek PE (Costello, Thomson 2011: s. 353). Piątą zmienną kontrolną jest „Dyrektywa” (K5). Wynosi ona 1, jeśli uchwalony akt prawny miał formę dyrektywy, albo 0, gdy był rozporządzeniem, decyzją lub decyzją ramową. Rzeczony predyktor umożliwia sprawdzenie stawianej w literaturze hipotezy, że – ze względu na wymóg transpozycji oraz regulowanie najważniejszych obszarów funkcjonowania UE – negocjowanie w sprawie dyrektyw w Radzie jest bardziej konfliktowe niż uzgadnianie innych form aktów prawnych (Golub 2008: s. 172; Häge 2007b: s. 507). W efekcie sukces postulatów Parlamentu w ich przypadku powinien być bardziej prawdopodobny, gdyż instytucja ta może budować koalicje z członkami Rady o zbliżonych preferencjach.

W drugim kroku postępowania badawczego wyekscerpowano próbę i skonstruowano bazę danych. Zebrano w niej informacje na temat wartości powyższych zmiennych w odniesieniu do aktów prawnych UE, które spełniały trzy warunki. Po pierwsze, były aktami ustawodawczymi, czyli – zgodnie z art. 289 ust. 3 TFUE – rozporządzeniami, dyrektywami i decyzjami (oraz decyzjami ramowymi) przyjętymi w ramach współdecydowania (obecnie – zwykłej procedury ustawodawczej). Po drugie, zostały uchwalone w okresie piątej i szóstej kadencji Parlamentu Europejskiego, to jest od 1 maja 1999 r. do 13 lipca 2009 r. Po trzecie, były to wyłącznie akty prawne, w stosunku do których Parlament zaproponował co najmniej jedną poprawkę. Określenie czynników istotnie wpływających na końcowy efekt negocjacji legislacyjnych jest bowiem możliwe tylko w sytuacji, gdy między instytucjami istnieje spór przejawiający się odmiennym stanowiskiem w odniesieniu do uregulowania danej materii. Ogółem zidentyfikowano 611 aktów prawnych spełniających powyższe kryteria.

W trzecim kroku przeprowadzono na powyższej bazie danych empiryczny test hipotez za pomocą metody ilościowej – binarnej regresji logistycznej (BRL) (Kirpsza 2013: s. 11–34; Hosmer, Lemeshow 2000). Jest to metoda statystyczna, którą stosuje się, gdy zmienna zależna ma rozkład binarny (0 albo 1), a więc taki jak w niniejszym badaniu. BRL można opisać następującym wzorem:

$$P(Y = 1) = \frac{e^{\text{logit}(p)}}{1 + e^{\text{logit}(p)}} = \frac{1}{1 + e^{-\text{logit}(p)}} = \frac{1}{1 + e^{-(\beta_0 + \beta_1 X_1 + \dots + \beta_k X_k)}}$$

gdzie:

$P(Y=1)$ – prawdopodobieństwo, że Y będzie równe 1;

e – stała Eulera = 2,71828, baza logarytmu naturalnego;

$\text{logit}(p)$ – funkcja przekształcająca prawdopodobieństwo na logarytm szansy;

β_0 – wyraz wolny (intercept, stała), punkt przecięcia z osią Y , gdy $X=0$;

β_k – współczynniki kierunkowe nachylenia linii regresji;

k – kolejne zmienne niezależne.

BRL pozwala oszacować prawdopodobieństwo (szansę) zajścia zdarzenia Y przy określonym wpływie czynników X . Inaczej mówiąc, informuje, czy i jak wzrost lub spadek wartości zmiennych niezależnych (X) przekłada się na wzrost lub spadek prawdopodobieństwa wystąpienia zdarzenia opisanego zmienną zależną ($Y=1$).

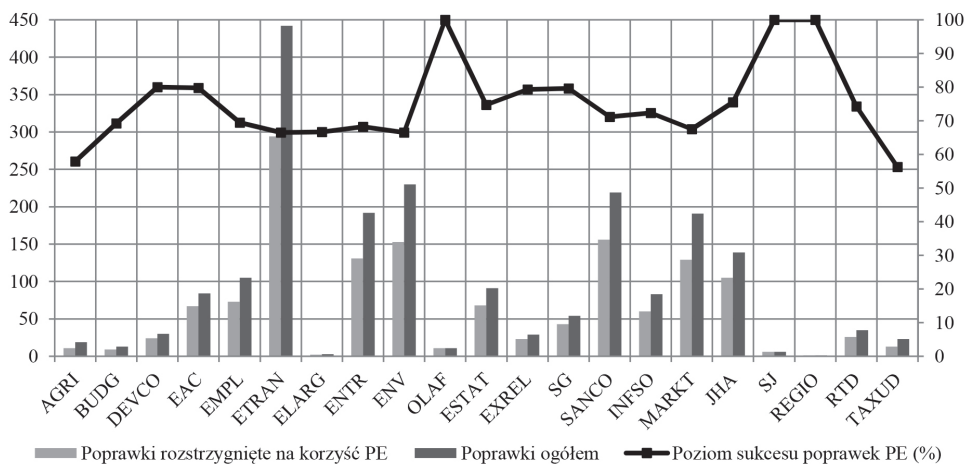
Weryfikacji hipotez za pomocą BRL dokonano na trzech modelach. Model nr 1 zawiera zmienne odpowiadające wyłącznie hipotezom H1–H9. Model nr 2 uzupełnia je o pięć predyktorów kontrolnych (K1–K5). Natomiast model nr 3 ma charakter sprawdzający i zawiera tylko te predyktory, które w modelach 1 i 2 okazały się istotne statystycznie.

W tym miejscu należy podkreślić, że przedmiotem analizy w omawianym badaniu są poprawki Parlamentu. Nie mogą być one jednak traktowane jako niezależne pojedyncze obserwacje, gdyż mają układ hierarchiczny (poziom 1 – poprawki, poziom 2 – projekty), to znaczy – są zgrupowane w projektach legislacyjnych (ogółem 2000 poprawek jest zgnieżdżonych w 611 projektach). Oznacza to, że prawdopodobieństwo ich sukcesu może istotnie zależeć od cech projektu, w którym są zawarte (np. jego formy czy materii), co – w konsekwencji – może zaburzać wyniki. W celu poradzenia sobie z tym problemem, modele oszacowano za pomocą tzw. odpornej analizy regresji logistycznej (*robust logistic regression*), w której błędy standardowe są sklastrowane (Bianco, Yohai 1996).

Wyniki weryfikacji hipotez

Jak pokazuje wykres nr 1, w latach 1999–2009 posłowie zgłosili 2000 poprawek, z których 1405 zostało uwzględnionych w końcowej wersji negocjowanych aktów prawnych. Oznacza to, że średnio 70,2% spornych roszczeń między Parlamentem i Radą zakończyło się sukcesem tej pierwszej instytucji. Przyjmując jako minimum 20 poprawek, można stwierdzić, że w liczbach względnych najwięcej postulatów Parlamentu zostało zaakceptowanych w obszarach: rozwoju i współpracy (80%), edukacji i kultury (79,8%), spraw instytucjonalnych (Sekretariat Generalny – 79,6%), stosunków zewnętrznych (79,3%) oraz sprawiedliwości i spraw wewnętrznych (dawny trzeci filar – 75,5%), natomiast najmniej w zakresie podatków i unii celnej (56,3%), rolnictwa i rozwoju obszarów wiejskich (57,9%), środowiska (66,5%), energii i transportu (66,5%) i rozszerzenia UE (66,7%). W praktyce jednak różnice w poziomach sukcesu między poprawkami dotyczącymi wskazanych obszarów nie są tak duże, jak w przypadku tych, które podlegały specjalnej procedurze ustawodawczej (Kirpsza 2015c).

Wykres nr 1. Poprawki Parlamentu zgłoszone oraz zakończone sukcesem w ZPU w latach 1999–2009



Objaśnienia: lewa oś Y – bezwzględna liczba poprawek zgłoszonych przez PE i zakończonych sukcesem; prawa oś Y – względna liczba poprawek (udział w %) zakończonych sukcesem. AGRI – Dyrekcja Generalna Rolnictwo i Rozwój Obszarów Wiejskich; BUDG – DG Budżet; DEVCO – DG Rozwój i współpraca EuropeAid; EAC – DG Edukacja i Kultura; EMPL – DG Zatrudnienie, Sprawy Społeczne i Włączenie Społeczne; ETRAN – DG Energia i Transport;

ELARG – DG Rozszerzenie; ENTR – DG Przedsiębiorstwa i Przemysł; ENV – DG Środowisko; OLAF – Europejski Urząd ds. Zwalczenia Nadużyć Finansowych; ESTAT – DG Eurostat; EXREL – DG Stosunki Zewnętrzne; SG – Sekretariat Generalny; SANCO – DG Zdrowie i Konsumenci; INFSO – DG Społeczeństwo Informacyjne i Media; MARKT – DG Rynek Wewnętrzny i Usługi; JHA – DG Sprawiedliwość, Sprawy Wewnętrzne i Bezpieczeństwo; SJ – Służba Prawna; REGIO – DG Polityka Regionalna; RTD – DG Badania i Innowacje; TAXUD – DG Podatki i Unia Celna. Źródło: Obserwatorium legislacyjne Parlamentu Europejskiego (WWW); Rejestr publiczny Rady (WWW).

Tabela nr 1 przedstawia wyniki testu hipotez w ramach binarnej regresji logistycznej. Zgodnie z H1, sukces poprawek Parlamentu w ZPU jest bardziej prawdopodobny, gdy przedmiotem negocjacji jest pakiet, ale tylko kilkuprojektowy. Wskazuje na to współczynnik β zmiennej „Pakiet kilkuprojektowy”, który posiada dodatnią i istotną statystycznie wartość we wszystkich modelach. Można zauważyć, że gdy (przy utrzymaniu się pozostałych zmiennych na stałym poziomie) w latach 1999–2009 Parlament i Rada negocjowały jednocześnie w sprawie kilku powiązanych ze sobą projektów, szansa na sukces tej pierwszej instytucji wzrastała o 42,2% w stosunku do szans, jakie miała ona w przypadku negocjowania w sprawie pojedynczych, klasycznych projektów. Natomiast współczynnik kierunkowy zmiennej „Pakiet jednoprojektowy” nie uzyskał poziomu istotności statystycznej w żadnym modelu. Oznacza to, że pakietowanie w obrębie jednego projektu nie wpływa w widoczny sposób na sukces poprawek wnoszonych przez posłów.

Tabela nr 1. Wyniki regresji logistycznej

		Zmienna zależna – sukces poprawek Parlamentu Europejskiego w ZPU					
	Zmienna niezależna	Model nr 1		Model nr 2		Model nr 3	
		β (S.E.)	OR	β (S.E.)	OR	β (S.E.)	OR
Zmienne teoretyczne							
H1	Pakiet kilkuprojektowy	0,321*** (0,111)	1,378	0,336*** (0,115)	1,400	0,352*** (0,117)	1,422
	Pakiet jednoprojektowy	0,022 (0,125)	1,022	0,045 (0,129)	1,046	0,031 (0,130)	1,032
H2	Poparcie Komisji	1,306*** (0,113)	3,693	1,279*** (0,115)	3,593	1,283*** (0,113)	3,607
H3	Trialog	0,555*** (0,147)	1,742	0,530*** (0,157)	1,700	0,530*** (0,148)	1,700

H4	Spójność Parlamentu	0,021*** (0,003)	1,022	0,018*** (0,004)	1,019	0,020*** (0,004)	1,020
H5	Koniec piątej kadencji	0,780*** (0,182)	2,182	0,786*** (0,187)	2,194	0,801*** (0,185)	2,228
	Koniec szóstej kadencji	0,642*** (0,188)	1,900	0,649*** (0,221)	1,914	0,706*** (0,208)	2,027
H6	Sprawozdawca-prezydencja	0,387** (0,149)	1,472	0,391** (0,151)	1,479	0,384** (0,150)	1,469
H7	Sprawozdawca-komisarz	0,347 (0,250)	1,415	0,425 (0,262)	1,530	-	-
H8	Zapracowanie prezydencji	0,009** (0,004)	1,009	0,008* (0,004)	1,008	0,009** (0,004)	1,009
H9	Ważność dla prezydencji	- 0,125 (0,098)	0,882	- 0,101 (0,102)	0,904	-	-
Zmienne kontrolne							
K1	Poprawka finansowa	-	-	- 0,487*** (0,170)	0,614	- 0,439*** (0,167)	0,644
	Poprawka demokratyczna	-	-	1,121*** (0,203)	3,068	1,123*** (0,202)	3,076
	Poprawka instytucjonalna	-	-	0,532*** (0,166)	1,702	0,521*** (0,167)	1,684
K2	Zasada głosowania w Radzie	-	-	- 0,477 (0,339)	0,620	-	-
K3	Ważność aktu prawnego	-	-	- 0,007** (0,003)	0,993	- 0,007** (0,003)	0,993
K4	Wielkie rozszerzenie UE	-	-	0,073 (0,109)	1,076	-	-
K5	Dyrektywa	-	-	- 0,108 (0,102)	0,897	-	-
	Stała	- 2,941*** (0,377)		- 2,081*** (0,544)		- 2,790*** (0,403)	
	Chi-kwadrat Walda	248,93 (11)***		301,73 (18)***		286,73 (13)***	
	Test Homsera-Lemeshowa	7,35 (8)		12,19 (8)		15,50 (8)	
	Pseudo R^2	0,10		0,125		0,122	

	<i>BIC</i>	2267,262	2251,113	2227,419
	Celność modelu (<i>ACC</i>)	72,90%	72,55%	72,54%
	<i>N</i> (liczba poprawek)	2000	2000	2000
	<i>N</i> (liczba projektów – klastrów)	611	611	611

Objaśnienia: * – wyniki istotne w przedziale $p < 0,1$; ** – $p < 0,05$; *** – $p < 0,01$. Wyniki istotne statystycznie zostały pogrubione. Liczby w nawiasach przy testach dobroci dopasowania modeli oznaczają stopnie swobody. *N* oznacza liczbę obserwacji. *OR* oznacza iloraz szans.

Badanie empiryczne potwierdziło również H2. Sukces poprawek PE jest bardziej prawdopodobny, jeśli uzyskały one poparcie Komisji Europejskiej. Dowodzi tego dodatnia i istotna statystycznie wartość współczynnika β zmiennej „Poparcie Komisji” we wszystkich modelach. *Ceteris paribus*, gdy w badanym okresie Komisja akceptowała poprawki unijnej legislatury, szansa na ich przeforsowanie była 3,6-krotnie większa niż wtedy, gdy nie miały one poparcia. Wynik ten stoi zatem w sprzeczności z twierdzeniami racjonalistów, że Komisja odgrywa w ZPU ograniczoną i wyłącznie moderacyjną rolę (Crombez 1996: s. 113; Kurpas et al. 2008: s. 30–31). Potwierdza natomiast hipotezę konstruktywizmu, że – za sprawą swojego autorytetu, zdolności deliberacyjnych oraz silnie ugruntowanych, kooperacyjnych relacji z Radą – Komisja posiada olbrzymi, nieformalny wpływ na stanowisko tej instytucji (Rasmussen 2003: s. 1–13; Burns 2004: s. 14). W rezultacie może być skutecznym adwokatem postulatów Parlamentu.

Potwierdzenie znajduje również H3, w której przewiduje się pozytywny wpływ trialogów na sukces legislacyjny Parlamentu. Współczynnik kierunkowy predyktora o nazwie „Trialog” jest dodatni i istotny statystycznie we wszystkich modelach. Iloraz szans informuje, że, *ceteris paribus*, gdy dany projekt był w badanym okresie rozpatrywany w trialogach, szansa na sukces zgłoszonych do niego przez PE poprawek wzrastała o 70% w porównaniu do szans poprawek wnoszonych w efekcie klasycznych negocjacji. Uzyskany rezultat stoi w sprzeczności z twierdzeniem racjonalistów, że trialogi tylko ułatwiają proces decyzyjny i obniżają koszty transakcyjne, ale same w sobie nie mogą wpływać na wynik negocjacji (Kardasheva 2009b: s. 251–252). Potwierdza natomiast przypuszczenie konstruktywizmu, że w trialogach, za sprawą specyficznych warunków społecznych, ugruntowała się kooperacyj-

na kultura podejmowania decyzji, w której Parlament ma znacznie większe szanse na sukces niż w klasycznych, formalnych, opartych na logice konsekwencji i izolacyjnych negocjacjach.

Zgodnie z H4, Parlament jest również bardziej skuteczny w ZPU, jeśli prezentuje spójne stanowisko. Informuje o tym wartość współczynnika zmiennej „Spójność Parlamentu”, która jest dodatnia i istotna statystycznie we wszystkich modelach. *Ceteris paribus*, wzrost poparcia członków komisji właściwej przedmiotowo dla poprawek PE o 1% skutkowało w latach 1999–2009 zwiększeniem szansy na sukces postulatów o 2%. Wynik ten jest zgodny z rezultatami innych badań empirycznych, które wskazują na pozytywny wpływ spójności na sukces poprawek PE (Kardasheva 2013: s. 873; Costello, Thomson 2013: s. 1035).

Zgodnie z H5, w ZPU jest widoczny silny związek między sukcesem poprawek PE a negocjowaniem w sprawie projektu przed końcem kadencji. Świadczy o tym dodatnia i istotna statystycznie wartość współczynników zmiennych „Koniec piątej kadencji” i „Koniec szóstej kadencji” obserwowana we wszystkich modelach. Oznacza to, że efekt bliskości końca kadencji był obecny i podobny, zarówno przed wyborami do PE w 2004 r., jak i przed wyborami w 2009. Iloraz szans (*OR*) informuje, że, przy utrzymaniu pozostałych zmiennych na stałym poziomie, szansa na przeforsowanie poprawek posłów rozpatrywanych zaraz przed końcem piątej i szóstej kadencji była średnio ok. 2-krotnie wyższa niż w przypadku poprawek, w sprawie których negocjacje prowadzono w innym okresie.

Analiza regresji potwierdziła również konstruktywistyczną H6 o pozytywnym wpływie identycznej tożsamości narodowej sprawozdawcy i prezydencji na sukces Parlamentu. Dowodzi tego współczynnik kierunkowy zmiennej „Sprawozdawca-prezydencja”, który posiada dodatnią wartość i istotność statystyczną we wszystkich modelach. *OR* informuje, że, *ceteris paribus*, gdy w latach 1999–2009 sprawozdawca pochodził z państwa pełniącego w tym samym czasie prezydenturę w Radzie, to szansa na sukces poprawek Parlamentu wzrastała o 47% w porównaniu do poziomu, jaki osiągała w sytuacji braku takiej relacji. Uzyskany rezultat wskazuje, że tajne, nieformalne powiązania narodowe między rządami państw członkowskich a kluczowymi decydentami Parlamentu mogą wpływać na kształt legislacji unijnej.

Wbrew H7, to, że komisarz właściwy dla danego projektu i sprawozdawca są tej samej narodowości, nie wpływa widocznie na sukces poprawek PE. Co prawda, współczynnik β predyktora „Sprawozdawca-komisarz” posiada dodatnią wartość i oczeki-

wany kierunek, ale nie jest istotny statystycznie w żadnym modelu. Należy zatem odrzucić H_7 oraz przyjąć H_0 o braku wpływu omawianego czynnika na sukces PE.

Badanie empiryczne potwierdziło natomiast H_8 , zgodnie z którą duże zapracowanie prezydencji zwiększa sukces poprawek PE. Świadczy o tym współczynnik β zmiennej „Zapracowanie prezydencji”, który jest dodatni i istotny statystycznie we wszystkich modelach. Utrzymując pozostałe predyktory na stałym poziomie, każdy dodatkowy projekt negocjowany przez daną prezydencję w latach 1999–2009 powodował wzrost poziomu sukcesu postulatów PE o ok. 1%. Posłowie powinni zatem kumulować swoją aktywność legislacyjną w okresie tych prezydencji, które są odpowiedzialne za negocjowanie dużej liczby aktów prawnych.

Z drugiej jednak strony, preferencje prezydencji nie wpływają na sukces poprawek PE. Co prawda, współczynnik regresji zmiennej „Ważność dla prezydencji” posiada zgodną z przewidywaniami ujemną wartość, świadcząc o negatywnej zależności, ale w żadnym modelu nie posiada istotności statystycznej. Rezultat ten nie potwierdza zatem wyników innych badań empirycznych, według których PE ma mniejsze szanse na sukces, gdy projekt jest szczególnie istotny dla państwa pełniącego funkcję prezydencji w Radzie (Costello, Thomson 2011: s. 353).

Przechodząc do zmiennych kontrolnych, należy stwierdzić, że analiza ujawniła silny związek między sukcesem poprawek PE a ich treścią. Po pierwsze, Parlament ma problemy z forsowaniem w ZPU poprawek finansowych. Świadczy o tym współczynnik β tej zmiennej, który jest ujemny i istotny statystycznie w modelach nr 2–3. *Ceteris paribus*, gdy w latach 1999–2009 posłowie zgłaszali poprawki finansowe, to szansa ich akceptacji spadała o ok. 35,6% w porównaniu do szans obliczonych dla kategorii referencyjnej („Poprawka materialna”). Uzyskany rezultat potwierdza zatem racjonalistyczne twierdzenie, że sukces Parlamentu powinien być mniej prawdopodobny w przypadku kwestii dystrybucyjnych, które generują koszty dla państw członkowskich (Burns 2005: s. 492; Costello, Thomson 2013: s. 1036). Po drugie, Parlament jest najbardziej skuteczny w forsowaniu poprawek dotyczących demokracji i praw człowieka. Współczynnik regresji tego predyktora jest dodatni i istotny statystycznie w modelach nr 2–3. Przy utrzymaniu pozostałych czynników na stałym poziomie, gdy posłowie zgłaszali w badanym okresie postulat demokratyczny, szansa na jego przeforsowanie wzrastała trzykrotnie w porównaniu do kategorii referencyjnej. Po trzecie, z analizy regresji wynika, że w latach 1999–2009 również poprawki dotyczące uprawnień instytucjonalnych Parlamentu charakteryzowało wysokie prawdopodobieństwo akceptacji. Wskazuje na to dodatni i istotny

statystycznie współczynnik β tego predyktora w modelach nr 2–3 oraz iloraz szans wynoszący 1,684.

Nie zaobserwowano natomiast żadnej zależności między sukcesem PE w ZPU a zasadą głosowania w Radzie. Informuje o tym brak istotności statystycznej współczynnika kierunkowego tego predyktora w modelu nr 2. Uzyskany rezultat jest zgodny z przypuszczeniem konstruktywistów, że formalny sposób głosowania jest drugorzędny wobec zaobserwowanej w Radzie kultury konsensusu polegającej na każdorazowym poszukiwaniu szerokich kompromisów satysfakcjonujących wszystkich (Heisenberg 2005: s. 79–81; Lewis 1998, 2005).

Analiza regresji ujawniła natomiast negatywną zależność między ważnością projektu a sukcesem Parlamentu. Współczynnik β zmiennej „Ważność” jest bowiem ujemny i istotny statystycznie w modelach nr 2–3. Iloraz szans informuje, że, *ceteris paribus*, w latach 1999–2009 wzrost wagi aktu prawnego o jednostkę, czyli jeden motyw, skutkowało spadkiem szansy akceptacji poprawek PE o 1%. Powyższy rezultat dowodzi, że gdy przedmiotem negocjacji jest projekt szczególnie istotny dla UE, który jest równie ważny dla Rady i Parlamentu i do którego zgłaszają oni konfliktowe poprawki, to ta druga instytucja ma mniejsze szanse na sukces. Z drugiej strony, inne badania empiryczne dowodzą, że Parlament jest bardziej skuteczny w ZPU w warunkach różnej intensywności preferencji legislatorów, czyli w odniesieniu do postulatów, do których przywiązuje większą wagę niż Rada (Kardasheva 2013: s. 872–873; Costello, Thomson 2011: s. 353).

Wyniki regresji nie pozwalają stwierdzić, że rozszerzenie UE z 2004 r. widocznie wpłynęło na wzrost lub spadek prawdopodobieństwa sukcesu poprawek PE. Współczynnik kierunkowy zmiennej „Wielkie rozszerzenie” nie jest bowiem istotny statystycznie w modelu nr 2. Rezultat ten stoi w sprzeczności z wynikami innych badań empirycznych, według których po akcesji 10 państw członkowskich w 2004 r. PE ma większe problemy z forsowaniem własnych poprawek niż we wcześniejszym okresie (Costello, Thomson 2011: s. 353).

Badanie nie ujawniło również widocznego wpływu formy aktu prawnego na sukces poprawek PE w ZPU. Świadczy o tym współczynnik β zmiennej „Dyrektywa”, który nie uzyskał istotności statystycznej w modelu nr 2. Efekt ten nie potwierdza zatem poglądu, że konfliktowa i szczególnie wrażliwa dla państw członkowskich materia dyrektyw, jak i wymóg szybkiego uchwalenia danej regulacji, umożliwił Parlamentowi uzyskanie większego sukcesu w ZPU.

Konkluzje

Badanie empiryczne opisane w niniejszym artykule wykazało, że jeśli Parlament Europejski chce zwiększyć skuteczność swoich poprawek w zwykłej procedurze ustawodawczej, powinien podejmować siedem działań. Po pierwsze, łączyć kilka projektów w pakiet. Po drugie, formułować swoje postulaty w taki sposób, aby uzyskać dla nich poparcie ze strony Komisji. Po trzecie, negocjować projekty legislacyjne w trylogach. Po czwarte, prezentować w negocjacjach spójne stanowisko, czyli zgłaszać poprawki popierane przez znaczną większość posłów. Po piąte, przeciągać negocjacje na okres bliski końca kadencji PE. Po szóste, desygnować na sprawozdawcę projektu posła, który pochodzi z kraju pełniącego w tym samym czasie funkcję prezydencji w Radzie. Po siódme, prowadzić negocjacje z Radą w okresie, w którym państwo pełniące prezydencję jest bardzo zapracowane (odpowiedzialne za negocjowanie dużej liczby aktów prawnych).

Jednocześnie analiza ujawniła, że sukces poprawek PE jest bardziej prawdopodobny w przypadku poprawek dotyczących demokracji i kwestii instytucjonalnych, a mniej w odniesieniu do poprawek finansowych. Parlament jest również widocznie mniej skuteczny, gdy negocjuje projekty szczególnie ważne dla UE. Natomiast identyczna tożsamość narodowości sprawozdawcy i komisarza, ważność projektu dla prezydencji, zasada głosowania w Radzie, wielkie rozszerzenie UE z 2004 r. i forma aktu prawnego (dyrektywa) nie mają widocznego wpływu na sukces poprawek PE w ZPU.

Bibliografia

- BIANCO Ana M., YOHAI Victor J. (1996), *Robust Estimation in the Logistic Regression Model*, w: Helmut Rieder (red.), *Robust Statistics, Data Analysis and Computer Intensive Methods. Lecture Notes in Statistics*, New York.
- BURNS Charlotte (2004), *Codecision and the European Commission: A study of declining influence?*, „Journal of European Public Policy”, vol. 11, no. 1.
- BURNS Charlotte (2005), *Who Pays? Who gains? How do Costs and Benefits Shape the Policy Influence of the European Parliament*, „Journal of Common Market Studies”, vol. 43, no. 3.
- CHECKEL Jeffrey T. (2005), *International Institutions and Socialization in Europe. Introduction and Framework*, „International Organization”, vol. 59, no. 4.

- COOPER Cary L. (1998), *Theories of Organizational Stress*, New York.
- COSTELLO Rory, THOMSON Robert (2011), *The nexus of bicameralism: Rapporteurs' impact on decision outcomes in the European Union*, „European Union Politics”, vol. 12, no. 3.
- COSTELLO Rory, THOMSON Robert (2013), *The distribution of power among EU institutions: who wins under codecision and why?*, „Journal of European Public Policy”, vol. 20, no. 7.
- CROMBEZ Christophe (1996), *Legislative Procedures in the European Community*, „British Journal of Political Science”, vol. 26, no. 2.
- EGEBERG Morten (1999), *Transcending intergovernmentalism? Identity and role perceptions of national officials in EU decision-making*, „Journal of European Public Policy”, vol. 6, no. 3.
- EGEBERG Morten (2006), *Executive politics as usual: role behaviour and conflict dimensions in the College of European Commissioners*, „Journal of European Public Policy”, vol. 13, no. 1.
- ELGSTRÖM Ole, JÖNSSON Christer (2000), *Negotiation in the European Union: bargaining or problem-solving?*, „Journal of European Public Policy”, vol. 7, no. 5.
- FARRELL Henry, HÉRITIER Adrienne (2004), *Interorganizational Negotiation and Intraorganizational Power in Shared Decision Making: Early Agreements Under Codecision and Their Impact on the European Parliament and Council*, „Comparative Political Studies”, vol. 37, no. 10.
- GOLUB Jonathan (2008), *The Study of Decision-Making Speed in the European Union. Methods, Data and Theory*, „European Union Politics”, vol. 9, no. 1.
- HÄGE Frank (2007a), *Committee Decision-making in the Council of the European Union*, „European Union Politics”, vol. 8, no. 3.
- HÄGE Frank (2007b), *The Division of Labour in Legislative Decision-Making of the Council of the European Union*, „Journal of Legislative Studies”, vol. 13, no. 4.
- HEISENBERG Dorothee (2005), *The institution of 'consensus' in the European Union: Formal versus informal decision-making in the Council*, „European Journal of Political Research”, vol. 44, no. 1.
- HOSMER David W., LEMESHOW Stanley (2000), *Applied Logistic Regression*, New York.
- KARDASHEVA Raya (2009a), *The Power to Delay: The European Parliament's Influence in the Consultation Procedure*, „Journal of Common Market Studies”, vol. 47, no. 2.

- KARDASHEVA Raya (2009b), *Legislative Package Deals in EU Decision-Making: 1999–2007*, thesis submitted to the European Institute of the London School of Economics.
- KARDASHEVA Raya (2013), *Package Deals in EU Legislative Politics*, „American Journal of Political Science”, vol. 57, no. 4.
- KIRPSZA Adam (2013), *Zastosowanie regresji logistycznej w studiach nad Unią Europejską*, w: Kamil Ławniczak (red.), *Metody jakościowe i ilościowe w badaniu organizacji i działania Unii Europejskiej*, Warszawa.
- KIRPSZA Adam (2015a), „*Nie chcę, ale muszę*”. *Powody negocjowania aktów prawnych Unii Europejskiej w trilogach*, w: Konstanty A. Wojtaszczyk, Justyna Wiśniewska-Grzelak (red.), *Teorie i metody w studiach europejskich – V Ogólnopolskie Europeistyczne Warsztaty Metodologiczne dla Doktorantów i Habilitantów*, Warszawa.
- KIRPSZA Adam (2015b), *Porozumienia pakietowe w procesie legislacyjnym Unii Europejskiej*, w: Konstanty A. Wojtaszczyk, Józef Tymanowski, Paweł Stawarz (red.), *Integracja europejska. Główne obszary badawcze*, Warszawa.
- KIRPSZA Adam (2015c), *Skuteczność poprawek Parlamentu Europejskiego w procedurze konsultacji (specjalnej procedurze ustawodawczej)*, „Politeja”, nr 3 (35).
- KURPAS Sebastian, GRØN Caroline, KACZYŃSKI Piotr M. (2008), *The European Commission after Enlargement: Does More Add Up to Less?*, „CEPS Special Report”, February.
- LEWIS Jeffrey (1998), *Is the ‘Hard Bargaining’ Image of the Council Misleading? The Committee of Permanent Representatives and the Local Elections Directive*, „Journal of Common Market Studies”, vol. 36, no. 4.
- LEWIS Jeffrey (2005), *The Janus Face of Brussels. Socialization and Everyday Decision Making in the European Union*, „International Organization”, vol. 59, no. 4.
- LEWIS Jeffrey (2010), *How Institutional Environments Facilitate Co-operative Negotiation Styles in EU Decision-Making*, „Journal of European Public Policy”, vol. 17, no. 5.
- McKIBBEN Heather Elko (2010), *Issue Characteristics, Issue Linkage, and States’ Choice of Bargaining Strategies in the European Union*, „Journal of European Public Policy”, vol. 17, no. 5.
- OBSERWATORIUM LEGISLACYJNE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO (WWW), <http://www.europarl.europa.eu/oeil/home/home.do>.
- PITTELLA Gianni, VIDAL-QUADRAS Alejo, PAPASTAMKOS Georgios (2014), *Activity Report on Codecision and Conciliation, 14 July 2009 – 30 June 2014 (7th parliamentary term)*, DV\1031024EN.doc.

- POWELL Walter W., DiMAGGIO Paul J. (red.) (1991), *The New Institutionalism in Organizational Analysis*, London.
- RASMUSSEN Anne (2003), *The Role of the European Commission in Co-decision – A Strategic Facilitator Operating in a Situation of Structural Disadvantage*, „European Integration Online Papers”, vol. 7, no. 10.
- REH Christine, HÉRITIER Adrienne, BRESSANELLI Edoardo, KOOP Christel (2010), *The informal politics of legislation: Explaining secluded decision-making in the European Union*, paper prepared for the APSA Annual Convention, Washington.
- REJESTR PUBLICZNY RADY (WWW), <http://register.consilium.europa.eu/content/int?lang=PL&typ=ADV>.
- RIEDEL Rafał (2014), *Rotacyjna prezydencja Rady Unii Europejskiej po wejściu w życie Traktatu z Lizbony. Analiza ról prezydencji w okresie przejściowym*, Opole.
- RISSE Thomas (2000), „Let’s Argue!”: *Communicative Action in World Politics*, „International Organization”, vol. 54, no. 1.
- SCHALK Jelmer, TORENVLIED René., WEESIE Jeroen, STOKMAN Frans (2007), *The Power of the Presidency in EU Council Decision-making*, „European Union Politics”, vol. 8, no. 2.
- SHACKLETON Michael (2000), *The Politics of Codecision*, „Journal Common Market Studies”, vol. 38, no. 2.
- TALLBERG Jonas (2003), *The Agenda-Shaping Powers of the EU Council Presidency*, „Journal of European Public Policy”, vol. 10, no. 1.
- THOMSON Robert (2008), *The Council Presidency in the European Union: Responsibility with Power*, „Journal of Common Market Studies”, vol. 46, no. 3.
- TSEBELIS George, JENSEN Christian B., KALANDRAKIS Anastassios, KREPPEL Amie (2001), *Legislative Procedures in the European Union: An Empirical Analysis*, „British Journal of Political Science”, vol. 31, no. 4.
- WARNTJEN Andreas (2010), *Between bargaining and deliberation: decision-making in the Council of the European Union*, „Journal of European Public Policy”, vol. 17, no. 5.